

Innhald

Føreord.....	11
1 Russiske imperium	13
2 Eit ortodokst imperium (1550–1700).....	29
Moskovittiske ideologiar	29
Tsasar og tatarar.....	30
Moskva og Bysants	33
Imperiets fortid.....	35
Det tredje Roma?.....	37
Tsarens territorium	38
Kazan.....	40
Det ortodokse landet i aust.....	41
Eit korstog mot islam.....	43
Prinsipp og pragmatisme	45
Steppa	47
Nye grenseland, nye folk.....	48
Politisk praksis på steppa	49
Sibir	51
Pels.....	51
«Dei små folka i nord».....	53
Tributtbetalarane.....	55
Grenselandet.....	57
Kosakkane ved Dnepr	58
Vesle-Russland eller Ukraina?	60
Ortodoks brorskap.....	62
3 Eit europeisk imperium (1700–1850)	67
Vindauge mot vest.....	67
Stat og fedreland	68
Reformer og ekspansjon.....	70
Europeiske idear på russisk grunn	71
Absolutisme i praksis	74
Og vindauge mot aust	76
Europa og Asia.....	77

Orenburg mellom basjkirar og kasakhar	79
Toleranseprinsippet	81
Det opphøgde imperiet.....	84
Ei europeisk makt	85
Russland som utopi.....	87
Det nye Russland.....	89
Det store nybyggjarprosjektet.....	89
Krim som europeisk sivilisasjon.....	90
Det greske prosjektet	92
Krim som Orienten.....	94
Dei vestlege provinsane.....	95
Delingane av Polen.....	96
Kviterussland og Litauen	99
Det jødiske landet	101
Napoleonstida.....	104
Storfyrstedømet Finland.....	104
Kongedømet Polen.....	106
Bessarabia.....	108
Kaukasus	109
Georgia	110
Muslimar og armenarar	112
Det komplekse Sør-Kaukasus	113
«Fjellfolka».....	115
Krig og emigrasjon	116
Den nye Orienten	118
Det heterogene imperiet.....	120
Eit ekspansivt sentrum	121
Dei framande.....	123
4 Eit nasjonalt imperium (1850–1917)	127
Russland som nasjon	128
Eit foreint og einskapleg Russland	129
Russiske nasjonalismar.....	131
Russifiseringsideen	133
1863: Polsk oppstand og russisk reaksjon.....	135
Det polske spørsmålet.....	136
Det ukrainske spørsmålet.....	138
Avpolonisering i nord	141
Russisk katolisisme	143
Blei imperiet russifisert?	145
Den selektive integreringa av jødane.....	146
Det jødiske spørsmålet.....	147

Antisemittisme og pogromar	149
Jødane i imperiet	151
Russisk land ved Austersjøen?	152
Eit russisk Baltikum	153
Russifiseringa av Finland	156
Russifisering i aust?	157
Ilminskij-systemet	158
Jadid	161
Frå Amur til Tasjkent	163
Det fjerne austen	164
Orientalisme på russisk	166
Erobringa av Sentral-Asia	169
Europearar i Asia	171
Mandsjuria og krigen mot Japan	174
Revolusjonar og krig	175
1905 i imperiet	176
Nasjonal demokratisering	178
Utfordringa frå periferiane	180
Den første verdskrigen	182
Reaksjonar på revolusjonen	184
Borgarkrig eller kolonikrig?	185
Finland	186
Baltikum og Kviterussland	186
Ukraina	187
Kaukasus	188
Sentral-Asia	189
Sosialisme, nasjonalisme, imperialism, antiimperialisme ..	190
5 Eit sovjetisk imperium (1922–1991)	193
Eit imperium av nasjonar	194
Positiv diskriminering	194
Lenin og retten til nasjonal sjølvbestemming	196
Stalin og det nasjonale spørsmålet	198
Første forsøk med nasjonal autonomi	200
Nye sovjetnasjonar	203
Etnografi og økonomi	204
Grensegang i Sentral-Asia	207
«Tilbakeståande nasjonar»	210
Nasjonale kommunistar og nye dilemma	211
Dei sovjetiske jødane	214
Korenizatsija: Nasjonale språk og nasjonale elitar	215
Nye språk og språkreformer	215

Språk i Ukraina	217
Lokale elitar i aust	219
Nasjonalitet og opphav	219
Etnisk terror	221
Kollektivisering og Holodomor	222
Ny nasjonalitetspolitikk?	224
Deportasjonar av nasjonar	225
Nasjonalitetspolitikken paradoks	227
Folkevenenskap	229
Tilbake til historia	229
Det minste vondet	231
Dei første mellom likemenn	233
Andre verdskrigen: deportasjon, utrydding, ny ekspansjon	236
Sovjetunionen og Aust-Europa, 1939–1941	236
Sovjetunionen under tysk okkupasjon	238
Deportasjonar og kollektiv skuld	240
Nye grenser, nye republikkar	244
Den nye antisemittismen	245
Sovjetimperiet etter Stalin	247
Krim og Kasakhstan	247
Det sovjetiske folket	248
Den sovjetiske mobiliteten	250
Stagnasjon og nasjonal konsolidering	251
Nasjonal aktivisme	252
Det sovjetiske Russland	255
Russisk heimstaddikting	256
Kampen for minnesmerka	258
Kampen mot vesten i sovjetisk åndsliv	259
Lev Gumiljov	261
Ideologiar for imperiet	263
Imperiet raknar	265
6 Eit postsovjetisk imperium (1993–2016)	269
Det multinasjonale folket og arven frå imperiet	269
Den russiske føderasjonen	271
Dei russiske republikkane	273
Tsjetsjenia	274
Russland – ein einskapsstat?	277
Den ekspansive føderasjonen	279
Imperium eller nasjon?	281
Den russiske ideen	281
Gennadij Ziuganov	284

Aleksandr Dugin	285
Aleksandr Panarin.....	287
Vadim Tsymburskij	288
Rodina	290
Aleksej Navalnyj og den nye russiske nasjonalismen	292
Retten til sjølvbestemming.....	294
Stat og sivilisasjon	295
Ein suveren stat	296
Ein sivilisasjon bygd av folket.....	297
Den russiske sivilisasjonsnasjonalismen.....	299
Russarar og dei andre	302
Migrasjon innanfrå og utanfrå	303
Eurasia eller Den russiske verda?.....	306
Mot ein eurasisk union	306
«Landsmenn» i utlandet	309
Frå språk til politikk	310
Den ortodokse kyrkja.....	312
Mjuk og hard makt	314
7 Kreml 18. mars 2014.....	317
Litteraturliste	325
Tabellar	345
Stikkordregister	349